

Každé dítě ví, že slova „žoldnéřovat v tlupě, která je nevím v čí službě“ jsou ne *podzřením z úplnosti*, nýbrž jen *výrazem nechuti k společnosti*, s níž nemám právě mnoho společného.

Já narážel tu speciálně na to, co vyložil jsem výše sub 2): *chtěl jsem mítí výslovně v brožuře vyloženo, že nechceme restaurovat starou správu, poněvadž ji nepokládáme za lepší správy nynější* — a v tom byl jsem oklamán, jak jsem vyložil. Nevínil jsem nikoho z podepsaných, že vědomě stojí ve službách něčích. *De facto* však, jak věci stojí, v městě, kde jest jen dvojí družstvo, bojují podepsaní — ať tomu chtějí, nebo nechťejí — pro družstvo staré — a proti tomu jsem se ohradil hořejšími slovy a *jistě nejpnější právem!* Bylo mně slíbeno, že restriktce tohoto smyslu výslovně bude pojatá do brožury — a pak pojata nebyla!

b) Druhý den nato navštívil mne p. Sezima a vykládal mně, že se domníval mítí právo mne podepsati, a současně i p. Kamper žádal mne v listě za smírné rozřešení tohoto trapného nedorozumění. Přistoupil jsem na to a dohodl se s pány týž den večer (24.) na restringujícím dodatku, jak jsem jej citoval výše sub 4. Panu Kvapilovi oznámil jsem týž den (*list druhý*), že jde pouze o nedorozumění a že poměr můj k brožuře vyjasní zvláštním projevem p. Kamper.

c) *Ale slíbený projev nevycházet!* Nevyšel 26., nevyšel 27. a mně bylo i trapněji a trapněji: ocital jsem se vůči p. Kvapilovi v postavení nepoctivce a klamače. Nakonec přinesl jej „Čas“ 28. tuším — *ale ne tak, jak byl smluven a jak byl avisován mnou p. Kvapilovi!* A p. Kvapil buď neviděl, nebo nechtěl ho vidět ani 28. a urgoval mne znova! I nezbyvalo než poslati mu list (*řeklí*) a přiznati se, že jsem velmi nemile dojat tímto nedostatkem loyálnosti p. Kamprovy, a slíbiti mu, že sám vymezím svůj poměr k brožurce, což jsem i splnil ve „Volných směrech“. Tím dokončil jsem bludný zpěv o stycích svých s „Kruhem“ a jeho representanty.

Každý slušný člověk vidí z toho, že pánové z „Kruhu“, speciálně p. Sezima a p. Kamper, zavinili svojí neúctou k cizímu názoru, svojí neloyálností ke mně, vítězství p. Kvapilovo — byť jen, opakuju, vítězství *chvilkové a ryze formální*.

I kdyby byl jen p. Kamper stál v slově a splnil *přesně a ihned*, co slíbil, mohla býti tato zbraň vyražena p. Kvapilovi z rukou a celému osobnímu zmaličernění mohlo býti zabráněno!

Stojím-li o něčí podpis tak, jako stáli pánové z „Kruhu“ o podpis můj, musím respektovati odchylky a restriktce tohoto člověka a neznásilňovat jej malichernými machinacemi a diplomatickým chytráctvím. To je první, nejprostší a samozřejmý příkaz literární ethiky i literárního taktu!

Já kryl „Kruh“ dlouho — pokud jsem mohl —, poněvadž jsem nechtěl poškozovati akci, s jejímž principem literárně a umělecky kritickým souhlasím.

Dnes slušelo se pánům přiznati se ke svojí chybě a nemožiti a nestupňovati jí nepěkným a beztaktním štváním proti mně, kterým nezakryjí svých chyb. Tolik prozatím.

V Bystřici p. H. 18. 7. 1904

Vážený pane redaktore,

kdosi přinesl mně poslední Váš feuilleton o literárních mravech a nemravech a upozornil mne na větu: „Co říci o váženém literárním essayistovi, jenž několikráté přepracuje svoji essay, aby nikde nenarazil?“

Nevím, na koho zde narážíte: pražský literární život jest mysteriosní kapka špíny, plná mikroskopických světů, a pamatuju se již před lety, že po prázdninách, když jsem byl měsíc nebo dva mimo Prahu, nerozuměl jsem ani večerním hovorbům na Ferdinandově lůžkě, ani poslednímu číslu třebaš „Švandy Dudáka“.

A vím, že i dnes koluje o mně kopa klepů, z nichž nedovím se — chvála bohu — ani polovičku. Jinak musil bych si vydržovat zvláštního agenta. Jest ovšem otázka, mohl-li bych pak ještě psát a myslet a nezalkl-li bych se hnusem. Praha jest stále, a dnes více než včera, onen Šafaříkův „slovanský Kocúrkov“: kdo v ní chce žít a myslet, musí si připnout na duši krunýř opovržení a lhostejnosti a odkrojit se trojí hradbou od onoho moře tlachu, špíny a citové sprostoty.

Ale k věci: míváte-li oním essayistou *mne* a onou essayí článek můj „Divadlo a literární ethika i kultura“ — vězte, prosím, že jest to *hrubý a sprostý klep*, ať ho šíří kdokolí. A nota bene *klep nejapný*: bude usvědčen ze lži, jakmile článek můj vyjde.

Článek dal před několika dny do tisku přítel Štenc, a zakrátko bude zřejmo, že *nevyhýbám se v něm nikomu a ničemu* — naopak útočím i na vlivné osoby, které by byl každý opatrník nechal na pokoji. Vyšetřuju v něm všechny činitele — špatné myšlenky, instituce, osoby —, které zavinily dnešní náš kulturně-umělecký úpadek, a jmenuju každou věc jejím jménem.

Říkám tu, jako jsem říkal vždy, *svoji* myšlenku, a *celou* svoji myšlenku.

Přepracovával-li jsem co v životě, byly to jen věty, které neřekly naponejprv moji myšlenku dost plně, čistě a charakterně.

V Bystřici p. H. 27. 7. 1904

Zasláno

Básník a spolkař čili trochu mikroskopické hledání pravdy

Veliký a jediný český logik a myslitel, p. V. Dyk, uhání mne zle v posledním (37.) „Přehledě“: protimluvy, nedostatek paměti, lži, perfidnost atd. Žertovné, což? Ale laciněji p. Dyk již nepracuje. Musíme se tedy obtěžovat výkladem. Nebude příjemný — ale „což je povinností uraženého býti příjemným?“ ptá se Molière.

1. Pan Dyk míní, že jsem dal p. Sezimovi mandát k podpisu a *současně* prý jsem znechtí vydavatelstvo brožury v listě p. Kvapilovi. — *Lež*, p. Dyku, lež!

Pan Sezima byl u mne naposledy asi týden před vydáním brožury — a p. Kvapilovi psal jsem 22. května. Uplynulo tedy *nejméně* 7 dní mezi dnem domnělého mandátu a dnem listu. Sedm dní — tomu říká p. Dyk „současně“!